

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш мидости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. понолуни.

Редакція, адмоу-тракція і експедиція «Руслана» від ч. І. п. Домбровського (Харцицька). Експедиція місцова в Агонії Соколонського в пасажи Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на пошедне застережене. — Реклямації неоплачені вільні від порта. — Оголошеня зпичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подлики і приватні донесеня по 3) с. від стрічки.

Крайна пора отямитись!

(Далше).

Перед процесом Ольги Грабар, гесте Наумовича і Адольфа Добрянського, роблено з боку Русинів-народовців усякі заходи, щоби довести до примиреня з т. зв. старорускою партією (званою давнійше «святоюрскою»), особливо піднімав ся тих заходів дуже щиро пок. Ст. Качала, і особисто і в статях в «Ділі», відтак і пок. Володимир Барвіньский, а перше всенародне віче в 1880 р. було дійсною виявою тих змагань. Однак опісля показало ся, що деякі визначніші члени т. зв. старорускої партії (особливо львівські) піддали ся зовсім команді московского головного штабу у Львові), що обняв агенди т. зв. Погодинської кольонії галицько-рускої, заснованої Денисом Зубрицьким), а коли робота ведена тут Дідицьким і Головацьким в другій половині 60-х років в порозуміню з Лебединцевим et cons. (як се вказала опісля панскачана в «Киевській Старині» перениска) ще не зовсім ясно і виразно вказувала на ціль сеї роботи, то процес Ольги Грабар (Наумовича і Адольфа Добрянського) розкрив зовсім недвозначно сі змаганя. (Пізнійше прасовий процес проти редактора Gazety kołomyjsk-oj і процес Купчанка потвердив ще виразнійше змаганя москвофілів). Тимто пок. Володимир Барвіньский в статях «По процесі» в «Ділі» поставив зовсім рішучо справу так, що тепер Русини-народовці не можуть мати нічого спільного з тими, котрі в 1866 оповістили маніфест про національну і культурну єдність Руси з Московщиною, а повисшим процесом показали ще, що мріють і про політичну та релігійну єдність (Гнилички) з Московщиною. Володимир Барвіньский зазначив отже, що ті, котрі признали ся до сеї ідеї, не можуть бути уважані Русинами, не можуть творити якої небудь рускої партії, отже з ними яко народнимі відступниками не може бути ніякого порозуміня ані помиреня, ніякої спільної роботи.

Задля того думав Володимир Барвіньский (як се писав з Карльсбаду до свого брата Олександра в листах оповіщених опісля в «Правді»), що Русинам-народовцям треба взяти ся до органічної праці аб ово на взір Чехів. Була се отже кардинальна і принципіальна помилка політичних провідників народовских, що по 1883 р. (мимо засновин окремого політичного товариства «Народна Рада» (в 1885 р.) з виразною і ясною програмою і мимо фінансового і морального банкрутства москвофілів в т. зв. крилошаньскім банку) почали знов навіязувати всякі «примирительні акції», спільні комітети виборчі, а відтак в соймі в 1888 і 1889 р. вступати ся інтерпеляціями за «сделки» таких Мурунів, Книшів, Білоруских et cons., котрі були воторичними агентами між руским селянством і міщанством, щоби приєднати для об'єднательної ідеї.

Вправді опісля побачили Русини-народовці, що москвофіли їх руками лише за-

гребують жар і заявою соймовою з 25. падолиста 1890 р. станули на самостійну дорогу національно-культурного і політичного розвитку, (т. зв. «нова ера», проголошена самим «Ділом»), однак не витривали послідовно на тій дорозі навіть два роки. Один з ініціаторів «нової ери», тодішний посол Телішевский, в брошурі «Розмова Русина з турчаньского повіту з п. Телішевским в справі угоди» виданій М. Павликом (оціненій свого часу дуже основно в «Правді») пустив між руску суспільність такі суперечні і баламутні погляди, що викликав тим лише заколот в широких верствах, котрі і так незріло і неясно оцінювали рускі справи політичні.

«Народна Рада» не перевела по оголошеній в соймі 25. падолиста 1890 р. заяві конечної організації, щоби під своїм прапором зєдинити всю здорово і тверезо мислячу часть нашої суспільности для народної роботи, а ледво по двох роках здохнула ся на уложене Народної Програми. Заколот помж народовцями повстав ще більший, коли на загальних зборах «Народної Ради» д. 27. грудня 1892 р. референт Народної Програми і заступник голови «Нар. Ради» зазначив, що різниці обидвох сторонництв (народного і москвофільского) лежать в основах засадничих, котрі ніколи разом не зійдуть ся, а голова «Нар. Ради» заявив, що є в москвофільскім сторонництві люди, з котрими можемо іти разом в акції політичній, а також в статях в «Ділі» «По соймі» доказував, що «богато практичних справ мають народовці з москвофілами спільні і висновував з сего „можливість солідарности всіх руских послів і москвофілів з народовцями“. Надармо референт Народної Програми вказував на потребу органічної роботи з долини без огляду на прихильне або неприхильне становище правительства, „Народна Рада“ не вчинила майже нічого в тім напрямі, а на скликуваних тут і там вічах (в Стрию, Дрогобичі, Рогатині, Тереховлі, Жовкві і т. д.) деякі народовці задля придбання собі популярности пішли на руку москвофільским і радикальним демонстрантам і лишивши на боці літературні і національні різниці і погляди, розбуджували в широких верствах зневіру, замість взяти ся хоч би до дрібної позитивної роботи і економічного та культурного подвигнення народу. На зборах „Нар. Ради“ в грудні 1892 р. проголосив голова її яко головну політику: „Зазначувати невдоволене!“

Наслідком такої нутанини і блуканини політичної почали ся наново заходи „примиреня і спільної акції всіх партій“ (себто народовської з москвофільскою і радикальною, бо сі дві останні лучили ся в поборюваню народовців), підготовлені і осягнені національно-культурні і економічні придбання (гімназия в Коломиї, школи вправ при семінариях, катедра історії, „Дністер“) оголошено яко дрібні хвилеві користи, котрі були би хосенні в інших обставинах, а тепер не мають вартости і дораджувано вести принципіальну політику. За тим пішов зїзд мужів довіря всіх

сторонництв (отже й москвофілів та радикалів, був і Марков мужем довіря і Дудикевич!) д. 19. марця 1893 р., що довело до т. зв. консолідації. Щиріх і заслужених працею народовців пятновано зрадниками, а скомпромітовані в крилошаньскім банку і в процесі Наумовича москвофіли стали мужами довіря народовців і їх дійсними провідниками в політиці. „Діло“ і „Галічанін“ перепечатували взаїмно свої статі. Про ту консолідацію написали ми свого часу цілу серію статей, вказували на неї яко велику похибку політичну народовців, яко спроневірене своїм принципам, і виказали, які великі шкоди она заподіяла національно-культурному розвитку руского народу. Але як то кажуть: не повіриш, аж змириш, так і народовці по кількалітній консолідаційній політиці переконали ся, якої кирині наробила консолідація і що ми довго ще не загоїмо тих ран, заданих нашому народному організмови сею киринею, а деякі народовці і на своїй шкірі відчули наслідки на замковій горі у Львові при спільнім сьвяткованю п'ятдесятиліття знесеня паньщини і відродіння Галицької Руси.

Консолідація розбила ся, накоївши чимало лиха, а замість взяти ся до позитивної роботи і організації на основі Народної Програми, почали проводити народовців заходити ся коло того, щоби приєднати собі радикалів і соціаль-демократів і з сего зложило ся „національно-демократичне сторонництво“ з „Народним Комітетом“ на чолі.

(Дальше буде).

Посол Герольд про ситуацію.

На зборах в Пардубицях промовляв др. Герольд про теперішнє положенє між иншим в сеї способ:

Нема що заперитись, що у віденьскім парламенті панують сумні відносини, та що чєска обструкція всео знесилоє. Але ся обструкція не є нічим иншим, як природним наслідком німецької обструкції. В цілім публичнім і законодавнім житю рїшала до тепер не користь держави, але воля німецької меншости, і сїй волі було підчинене все, що стояло в звязи з заведенем законодавства. Се діяло ся мимо всякого протівленя, мимо всяких протестів чєского народа.

На можна заперечити, що держава находить ся в дуже сумнім положеню, що стан політичних діл здержує всякий поступ, всякий розвій в культуральнім і економічнім напрямку і так довго спиняти ме, доки не найде ся сильна і могутна рука, яка дальший розвій квестий пересуне поза мертву точку безпідставного німецького «veto» та подасть свободне місце на повний розвій усіх народів держави. Повонне заведене внутрішного, чєского язика урядового і основанє чєского університету в Моравії не є певно таким жаданем, якого не могло би сповнити правительство без нарушеня прав когось другого. Колиб правительство не сповнило сих обох жадань з яких небудь, немов то річевих причин, то ся відмова була би вправді також

Надіслане.

Поема про „Сокільський Базар“ у Львові, ул. Руска 1.

Повірі! Свої до своїх! У нас самих сила!
Самі своє щастє будувати мемо,
Самі могутній будинок здвигнемо,
Котрого-б ніяка міць вже не звалила...
Повірі! Гукнемо усім докола:
Всьо мем купувати в „Базарі Сокола“!
Чужим не дамо гроша ми свого —
Ні! в кармани власні піде добро наше,
Всі мем доливати до спільної чаші —
Пора працювати для себе самого:
Чужим не служите нам! Гукнемо під хмари:
Всьо мем купувати в „Сокільськїм Базарі“!
В „Сокільськїм Базарі“ — чого там не має?
Аж душа у тебе любо усміхнеть ся,
Такій товар добрий а таний дасть ся,
Що аж твє серце радісно витає.
Як там раз купиш, певно будеш, Брате,
В Базарі „Сокола“ усьо купувати...
Бо чи ти хочеш писати де листи,
Чи пер найліпших, олівців дістати,
Чи карток гарних із видами мати,
Чи першого сорта папір хочеш чистий,
Ручок чи циркль, чорнила бажаш —
Усьо в „Базарі Сокільському“ маєш!
А маляр то фарби й палети дістане
І кисти, і крейдки чи може в шері,
І до рисунків знайдуть ся папери —
Ліній, райсбрети — а всьо, кажу, тавє,
І бльоки і сшитки, нотатки чудові,
Всьо то є в „Сокільськїм Базарі“ у Львові.
А як знога хочеш свій покій приврати
В гуцульські вироби, прегарні вазони
Має олікові — сині і червоні —
Піямиски гуцульські, і дзбаночки мати —
З фабрики кахлів Левінського Івана
В Базарі „Сокола“ всьо кожній дістане.
Спинки, дармовіси з гербом ружим нашим,
Притискачі з портретом патріотів славних
Або гуцульські топірці — із давних
Часів всім звісні — там звеселять ваше
Гветь око — бо вони наші, українські —
Тож всьо купуймо в „Базарі Сокільськїм“!
Ба ще й там, Брате, можеш заробити,
Як тільки льосів „Сокола“ насудеш —
Колаж і на „Наші Звуки“ не забудеш,
Гветь співом зможеш свїг весь звеселити...
Там купиш паперців українських шредно...
Купуймо в Базарі „Сокола“ громадно!
Або як хочеш портрет власний мати —
То лиш фотографію там треба зложити,
А хочеш диплом, грамоту зробити
Чого тобі по землях далеких блукати?
Не шукай артистів по свїті докола —
А тільки удай ся у Базар „Сок ла“!
Базар „Сокола“ й на продаж купує
Краватки, гафти і всякі вироби
Ручні артистичні — і певно заробять,
Як з своїм виробом хто там помандрує
І хто товар свій там хотів би збути
Се „Базар Сокільський“, прошу не забути.
Чогож тобі у склеці чужі ще ходити,
В своїх купуй, Брате, сеж інтерес певний,
Купиш добре й будеш патріот ще ревний,
Бо своїм власним даєш заробити — — —
Ніякий sklep з руским не піде у парі,
Тож всьо купуйте в „Сокільськїм Базарі“,
при ул. Рускій ч. 1. у Львові.
(ріг улиць Рускої і Бляхарскої).

(1—10)

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки
проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезані).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Глядає лекції на селі

приватист VI кл. рускої гімназії. Ласкаві зго-
лошення приймає Іван Винар у Львові, ул. Длу-
гоша 17.

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм кривним і знакомим ті, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпеченства світову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга триває лиш 20 годин і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади всилаємо наших пасажерів особними пароходами,** котрі їдуть просто до Канади, і не треба нігде пересідати! **Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.**

Ждайте наших проспектів і цінників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденція! Рускі урядники!

фальк & Со.

Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse

87 (53-?)

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

вишлячує без потручени
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році виданя, якого потреба для всеї нашїї суспільности дуже діймаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимающий твори Котляревского, Артемовского Гулака (межя ними і зоасім ще незнамі) і Гребінки, портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1.50 кор. На персилку поштовою долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем грошій або за побранем поштовим (Nachnahme).

Позалк наклад вносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Дстати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Найновійший твір

Л. Лопатинського

ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовільним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия падає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин се буде тут бачив себе як звичайно в комедії уносліженним недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної свідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горюна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

В книгарни Товариства ім. Шевченка в книгарни Ставропільській можна дістати отей праці видані проф. д ром Ів. Копачом:

Буду-ність гімназій. Ціна 1 К.

Партийна політика і мозал. Ц. 50 с.

Родинне житє (під розвагу руским „соколкам і паннам“). Ц. 50 с.

Соціалїзм, етика і політика (під розвагу „старшим і молодшим“). Ц. 50 с.

Три перші праці владжені на основи творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульвена.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖКЕ І ПАШУ

проти огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щєрїчну чисту надвижку. Звороти вносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА в кінцем 1903 р. вносять 1.013.691 кор. і уміщені в пуїлярних цінних шпєрах.

ПОЛІСН ДНІСТРА приймає при позичках Банк кравєній і каси опадно ти.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де еще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродїїні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.